

NOVINKY Z ČECH.

Převodní Informace od zpravodaje "Pok. Záp."

V Praze, 10. června, 1897.

Po kampani. Adresa a panské sněmovny. Vídeňské rozpravy. Nové punktače. Federalismus říje. Německé a maďarské hlasy o federalismu v Rakousku. Němečtí Irovci v nedbalkách. Němečtí Brně. Sociální v sobě. — Sjezdy svatodušní. Slavnosti v Praze. Zakázané výlety.

Po kampani. Po bouřích obstrukce a po kravalech německých je rakouský parlament zavřen. V něm je ticho, ale mimo to kvasí. Poslanci jsou na ferich, ministři také. Ale u dvora stíhá audienci audienci. Tuší se mrzuté konce... Arcivévoda Frant. Ferd. Este ozdravěl prý úplně. Zlepšení jeho zdraví zachová prý mu následnictví trůnu.

Adresa panské sněmovny byla císařem velmi uspokojivě přijata. Ale kde je adresa poslanecká? Ta uvízla v bahně obstrukce.

Vládní rozpravy. Hrabě Badeni již se smířil s myšlenkou, že z Charybdy obstrukce nevyvázne jinak, než kdy se vrhne do Scylly česko-německého vyrovnání.

Hrabě Badeni zapomněl patrně, že na této stanici již několik jeho odpůrců dokončilo ministerské putování své a věru, že k tomu dost velké troufalosti třeba, domnívá-li se, že on šťastně úskalí česko-německého sporu opepluje. Jsme tam, kde jsme byli před punktačemi, jenom že dnes má osudy národa našeho v rukou strana jednotná a silná, kdežto odpůrci druhdy četní a mocní jsou dnes až běda zeslabeni a zdecimováni. Vyrovnání! Jak je možné? My od stanoviska, že čeština v celých Čechách a na celé Moravě musí být ve všem uvnitř i zevnitř úřadů úplně s němčinou rovnoprávná, ani na před neustoupíme, poněvadž by každá odchylka od tohoto stanoviska našeho znamenala národní pokoreň naše. Němci ale nemohou po tom, co provozovali k vůli jazykovým nařízením v parlamentě, jen tak zloha submittovati. Na děje na zdar konferencí nejsou tedy prázdné. Však není ani naděje, že k nějakému vyjednávání vůbec dojde. Na sjezdu německých důvěrníků moravských prohlásil "umírněný" jinak purkmistr novojičínský, že nedůstojno bylo by zúčastniti se nějakého vyjednávání o smír, pokud jsou jazyková nařízení v platnosti! A tudíž publikuje právě nyní vrchní velitelstvo obstrukčního vojska v bývalém vídeňském parlamentě vrchní polní vojevůdce Schoenerer.

A což když se tedy vyjednávání nezdaří? eventualita to více než z 90 procent pravděpodobná. Co potom? Neodvolá-li vláda jazykové nařízení, budou Němci najisto v obstrukci pokračovat, odvolá-li je neb nějak seslabí, budeme dělati obstrukci my. Na nejvýše, že vymění se barvy na šachovnici, ale při nepřekněm turnaji zůstane.

Nové punktače. Dojde-li k nějakým konferencím, zástupcové národa našeho formálně pozvání neodmítnou, ovšem, že za té jediné podmínky, že na jazykových nařízeních, jak původně byla vydána, nikde nesmí být řádky změněno. Zástupci národa našeho vyjednávají se zúčastní, však omezí se na to, vytknou si své zásadní stanovisko, svou neustupnost pokud jde o plnou a nezkrácenou rovnoprávnost jazyka českého s německým při soudech a ve všech oborech veřejné správy. Při tom nepřipustí ani nějakého zvláštního území v zemích tohoto království, kde by Čech neměl tohoté práva jako Němec, aniž svolí k tomu, aby Čech úřadník v Čechách německy uměti musil, však Němec aby povinnosti přiučiti se češtině byl zbaven.

Zástupci národa našeho ale též na tom trvají budou, že nedá se rozřešiti otázka jazyková u nás definitivně a tak, aby rozřešení to stalo se základem národního smíru, jinak než ve spojení s radikální změnou soustavy vládní. Centralisace byla vždy německá a také jí zůstane, to nedá se zvrátiti nijakými jazykovými nařízeními, kdyby byly sebe radikálnějšími. Proto musí být odstraněna centralisace a nahrazena soustavou autonomistickou, po níž dnes velká většina všeho obyvatelstva, ba i většina obyvatelstva německého touží a která na konec zvítězí musí.

Federalismus říje. Tušili jsme to. Obstrukce zmařil centralistický parlament, vyrovnání se nezdaří, co tedy zbude?

Autonomie zemí — zřízení federalistické. Dnes není o tom už klamu a pochyby. Střízliví Němci i Maďaři to uznávají, jak referujeme dále. Počátek je tedy zde, proto ať říje federalismus!

Němci doporučují federalismus. "Deutsches Volksblatt" uznal právě zase za dobré, doporučiti Němcům v Rakousku dlouhým výkladem, aby přistoupili k návrhu na revisi říšské ústavy ve smyslu federace a českého státního práva. V úvaze té praví mimo jiné a jiné:

Na konec appelluje "Deutsches Volksblatt" na Němce rakouské, aby přijetím federalistického zřízení provedli veliký čin, že by k zoletemu panovníckému jubileu císaře říši zjednan byl vnitřní smír, o jehož zachování císař František Josef po celý život usiloval. — Pochybujeme, že tento appell valného ohlasu dojde, avšak lze přece považovati za známky doby, že se takto již i s německé strany bez ostychu a valného odporu smí psáti.

Maďarské doporučení federalismu. Snad poprvé od třiceti let orgán velké strany maďarské odvažuje se doporučiti Rakousku opravu prosincové ústavy ve smyslu federace. Orgán hraběte Apponyia "Budapester Tagblatt" praví v úvaze o věcech rakouských: "Všichni soudní politikové Rakouska dospěli k přesvědčení, že staré tvary požadavkům doby již nestačí a že se politika národního smíru a sociálních oprav v rámci ústavy z roku 1867 provésti nedá. Nestačí již, aby se na starou ženu navlékl nový úbor. Rakousko potřebuje nové ústavy, kteráž by samosprávně zemí a rovnoprávnosti národu největší volnosti dopřála. Rakousko musí zase přestovati nadějně smíle, jež diplom říjnový rozšířil, ale jemuž únorový patent

setidennímu vězení, byl okresním soudem v Pětídomech vyzván, aby nastoupil trest. Požádal za povolení, by tak učiniti směl až po šesti měsících. Nebylo mu vyhověno a policejní komisařství ve III. okresu vídeňském dostalo rozkaz, aby posl. Wolfa, který mešká mimo Vídeň, vyzvalo k nastoupení trestu a kdyby neuposlechl, jej předvedlo.

Sociální v sobě. Sociální měli ve Vídní sjezd a — pohádali se.

Němečtí sociální demokraté jsou Němci, národní Němci, nechť děje se cokoli. Nejen že to všickni stoupenci tohoto směru na říšském sněmu německém prohlásili při příležitosti určité a slavně, že v okamžiku, kdy vlast jejich a národ bude ohrožen zahraničním nepřitelem, postaví se neohroženě a do jednoho muže v řady ostatních Němcův, nýbrž té doby pozorovati jest mocné hnutí v sociální demokracii německé, čelící k tomu, aby sociální demokracie přestala být národně nevěreckou, nýbrž aby domáhala se uskutečnění svých plánův v rámci národnostním. A toť se ví, že když začly se bouřiti německé měšťanské strany proti domnělým křivdám, jichž se dopustila na nich vláda, vydávši známá jazyková nařízení, byli tu němečtí sociální demokraté ihned, aby nenáviděným německým "měšťákům" v této věci pomáhali. A skutečně byli sociální demokraté nejvydatnějšími prováděči obstrukce, proti jazykovým nařízením namířené. Nejen že ve všem s Němci hlasovali, nýbrž tloukli také s nimi do pulťků, hrozili pěstěmi, řvali a spílali. A na schůzích zjevně stavěli se proti zmíněným nařízením. Učinil tak zejména vůdce jejich, polský sociální demokrat Daszyński. Toto chování se sociálně-demokratických poslanců a vůdců nemohlo ovšem zůstati v Čechách a na Moravě bez následkův. Četní stoupenci této strany z národa našeho cítí více společenskou bídu, v níž tak mnozí z nich úpí, a mají nejvšejší touhu býtí této bídě zbaveni, však nevyšinuli se dosud ku výši názoru, že především třeba v sociálním životě utiskovaným a pronásledovaným zřídci se národnosti své a dopouštěti se zrady na vlastní krvi. Takové sociální demokracii tisícové, kteří hlasy své dali při minulých volbách sociálním demokratům, ovšem nerozumějí a lze si představit, jak na tyto národně nezkažené kruhy chování se sociálně-demokratických poslanců německých, polských a žel, že třeba též připojiti k nim sociálně-demokratické poslance české, působilo. Proto byly vzneseny žaloby českých sociálně-demokratických předáků na sjezdu, že tam lidé mluví o věcech, kterým nerozumějí, že sociální demokracii znesnadňují propagandu a že svým národněmeckým strannictvím český lid od sociální demokracie odpuzují. Osten výtek těch namířen hlavně na Poláka Daszyňského, který o poměrech v Čechách a na Moravě nemá ponětí a který prohlásil na jakés schůzi německé, že sociální demokraté neztrpí, aby jazykovými nařízeními byli Němci od Čechů utlačováni! — Zdraví zažili!

Svatodušní sjezdy v Čechách. O letnicích letos byly pořádané velikolepé sjezdy: sjezd svobodomyšlné strany v Král. Hradci, sjezd řemeslnicko-živnostenský v Kostelci nad Orli., sjezd nář. dělnictva v Plzni, sjezd učitelstva v Čes. Budějovicích. Všecky zdařily se výborně.

Německý sjezd v Brně dokázal: 1. že liberální straně namecká na Moravě úplně zůstavila pole německým nacionálům a 2. že pořádaní sjezdů děje se soustavně a s určitým plánem. Brněnská manifestace se konala ve znamení chrpy — venkovský



FRANCIS A. CLARK.

V dnech 7. do 12. července odbyvá se v San Franciscu sjezd spolku "Křesťanské Snahy" (Christian Endeavor) jehož zúčastní se mnozí tisíce. A proč by také ne, neboť bude slavně jízdno jako nikdy nebylo, totiž z Omahy na \$20.00 za jízdu do San Franciscu i nazpět. Spolek ten založen byl roku 1882 Rev. F. A. Clarkem a rozšířil se v krátké době 15 roků po všech protestantských zemích.

"Německému tisku v Rakousku musí se učiniti výtka, že opomíjel dosud seznamovati svoje občerstvo s podstatou federalismu, kterýž v dějinách naší vlasti důležitou úlohu hrál a ještě důležitější hráti bude. Jenom proto působí ještě fráse o rozkladné povaze federalismu, jenom proto myslí dosud tak mnohý dobrý Němec a vlastenec, když slyší slovo federalismus, ihned na rozpadnutí se Rakouska, na odstranění všeliké centrální vlády, na zničení Vídně jakožto říšského hlavního města a jiné hrozné věci. Severoamerická Unie, Německo a Švýcarsko mají i při federativním zřízení silné vlády ústřední a není rakouského federalisty — ať si je Čech nebo Němec — kterýž by popíral potřebu ústřední vlády pro společné záležitosti, jakož jsou věci zahraničné, vojsko, říšské daně, obchod a železnice. Federalismus by říši neoslabil, nýbrž naopak zesílil; vidíme to na trvajících federativních státech, o nichž si ani pomyslit nemůžeme, že by mohly na jiném základě obstáti. Se stanoviska státního prospěchu jeví se tedy revise ústavy ve smyslu federalistickém netoliko výhodnou, nýbrž přímo státní nutností, neboť není jiné cesty, kterouž by Rakousko míru mohlo dojíti..."

a prosincová ústava nedaly vzkřítí. Jediným východem z tohoto bludiště jest federalismus. Nastoupí nynější ministerstvo na tuto cestu poctivě a srdnatě? Hr. Badeni jest dosud na tuto otázku dlužen odpověď..." Bylo by zajímavé, kdyby uherská opposice na podnět hraběte Apponyia pro federalismus v Rakousku se prohlásila. Odpadla by tím veliká překážka, neboť ve Vídní ohlížejí se dosud jaksi úzkostlivě na Pešť a vládnoucí strana maďarská nabyla by tím větší volnosti úsudku.

Němečtí Irovci v nedbalkách. Zemského trestního soudu došla předsednictvem poslanecké sněmovny vrácená akta o trestním řízení proti poslancům K. H. Wolfovi, Schoenererovi a Irovi pro urážku poslance Vergana zavedeném; dále akta o žalobě Fr. Arnoschta proti poslanci Verganovi. Přelíčení proti třem prvním poslancům konati se bude v srpnu. Dále projednati má okresní soud alsergrundský obžalobu proti poslanci Irovi pro zanedbání povinné péče a žalobu advokáta dra. Marcella proti posl. Mittermayerovi pro urážku na cti, spáchanou domněle výčitkou o vyděračství. Tata dvě líčení konati se mají již v polovici července. Posl. K. H. Wolf, jenž byl dříve již odsouzen ve Vídní k sedmi- a v Praze k de-

V starém věku

když přirozená síla počtná klesatí, stává se mírný, oživující prostředek skutečnou nutností...

Dra. Petra HOBOKO

síla oslabená útrojí a poskytuje nové životní síly...

Jest připravováno s velikou péčí z léčivých listů, kořinek a kor, neobsahuje žádné minerální součástky, jest úplně neškodno a mohou je proto užívatí s úplnou bezpečností i ti nejvybitavější.

Poznámka! Dr. Petra HOBOKO

není na prodej v lékárnách. Možno je obdržeti toliko od pravidelně zmocněných jednatelů.

Pro další podrobnosti pište na

DR. PETER FAHRNEY

112-114 So. Hoyne Ave., CHICAGO, ILL.

jeden starosta podal vůdci německých nacionálů Brassovi chrpový věnec — a za zvuků "Wacht am Rhein". Schoenererův orgán oznamuje, že účastníci sjezdu zpívali její sloku za slouku s hlavou obnaženou; při tom na liberály bylo tak prudce útočeno, že dr. Menger studem klopal oči, a Promberovi činěny peprné výčitky. Schůze byla tedy velkolepým úspěchem nacionální (prušácké) myšlenky. Otevře to vláde očí?

Komenský ve Vídní slavil paměť 25letého trvání. Kéž kvete mu v nové pětadvacítce lepší štěstí!

Slavnosti budou pořádaný v Praze 12. a 13. června ve prospěch feriálních osad a 28 a 29. června ve prospěch pensij. fondu Nář. divadla. Jen aby nepršelo. Na Medarda 8. t. m. přelo a to prý pršívá 40 dní!...

Zakázané sokolské výlety. I za Badeniho má Sokol smůlu. Zakázány byly totiž dva výlety: do Kašperských Hor a do Teplice. Snad aby červená košile německé krocany nepodráždila! Vida, vida! České slavnosti být nesmí, ale prušácké ano?

Divný loket... ale — rakouský! —aup.—

Život a táte často závisí na stavu jeho krve. Hojivě umývání není s to odstraniti bolestné vyrážky, patlíže krev nepřestává nečistoty vyměšovati. Dra. Petra Hoboko čistí krev a celé tělo, činí zdravými a šťastnými děti i vzrostlé osoby. Prodává se pouze zvláštním! jednateli. Pište pod adrese: Dr. P. Fahrney, 112-114 South Hoyne ave., Chicago, Ills.

Wabash železniční a paroplavební společnost.

Jízdne do všech částí Evropy i zpět v nejlevnějších cenách.

O dobu odjezdu lodí, drafty vystavované do Evropy, aneb jakékoliv jiné podrobnosti hlaste se v úřadovně WABASH dráhy, 1415 Farnam ul. (Paxton Hotel Blk), aneb dopište na

GEO. N. CLAYTON, 70-tf) Omaha, Neb.

Knihkupectví Pokroku Západu

Máme na skladě velké množství spisů zábavných a poučných ze všech možných oborů. Divadelní spisy máme všechny, jež jsou k dostání v různých sbírkách. Pište si o seznam a obdržíte jej zdarma. Adresujte jedno- duše Pokrok Západu, Omaha, Neb.